EXPUNERE DE MOTIVE

Secțiunea I
Titlul proiectului de act normativ

Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 182 din 2002 privind protecția informațiilor clasificate

Secțiunea a II-a
Motivul emiterii actului normativ

1. Descrierea situației actuale

Potrivit principiului transparenței precum și al principiului aplicării unitare, astfel cum acestea sunt definite de legiuitor, autoritățile publice au obligația să-și desfășoare activitatea într-o manieră deschisă față de public, în care accesul liber și neîngrădit la informațiile de interes public să constituie regula, iar limitarea accesului la astfel de informații să fie doar o excepție, asigurând totodată respectarea și aplicarea legii în mod unitar, realizând principiile unei bune guvernări. **Cadrul normativ menționat derivă din spiritul și litera Constituției României, art. 31 *„Dreptul la informație"*, menționând în mod expres faptul că *„dreptul persoanei de a avea acces la orice informație de interes public nu poate fi îngrădit"*, iar *„autoritățile publice, potrivit competențelor ce le revin, sunt obligate să asigure informarea corectă a cetățenilor asupra treburilor publice și asupra problemelor de interes personal"***, concomitent cu respectarea angajamentelor României prin ratificarea unor importante documente internaționale de către Parlamentul României.

Deși au trecut 22 ani de la adoptarea și aplicarea legislației privind liberul acces la informații de interes public, realitatea ne arată că în continuare practicile la nivelul autorităților publice – fie acestea centrale sau locale – sunt departe de a putea fi considerate transparente în ceea ce privește comunicarea de informații, la cerere sau din oficiu.

Experiența și statisticile realizate de organisme independente, organizații neguvernamentale sau chiar de autorități ale statului cu privire la aplicarea prevederilor legii privind liberul acces la informații de interes public ne-au arătat că nu de puține ori solicitanții ajung în instanță – fie pentru că le este refuzat complet accesul la informații, fie pentru că nu sunt mulțumiți de răspunsurile primite. **Experiențele ultimilor ani ne-au arătat că un număr din ce mare de instituții și autorități publice abuzează de legi speciale pentru a îngrădi accesul cetățenilor la informații ce sunt prin definiție informații de interes public.**

Guvernarea deschisă reprezintă un deziderat al unei democrații participative, fiind în același timp și un factor important în modernizarea serviciilor publice și în general în creșterea gradului de încredere al cetățenilor în autoritățile publice. Acest proiect clarifică încă o dată de o manieră proactivă faptul că toate informațiile financiare ce țin de cheltuirea banilor publici către autoritățile publice, sunt informații de interes public și publicarea acestor informații nu au niciun impact asupra legislației și practicilor actuale privind protecția datelor cu caracter personal, documentelor clasificate, respectiv secretelor comerciale sau asupra securității naționale.

Proiectul de față își propune să clarifice încă o dată faptul că chiar existența anumite informații care sunt exceptate de la comunicare, **accesul la informațiile de interes public constituie principiul**, astfel încât decizia de refuz al comunicării este întemeiată doar dacă se bazează pe una dintre excepțiile prevăzute în art. 12 din Legea nr. 544/2001. **Excepțiile sunt de strictă interpretare și aplicare pentru a nu lipsi de substanță dreptul consacrat de lege.** Astfel,

analiza necesară soluţionării unei cereri de acces la documente trebuie să aibă un caracter concret. Simplul fapt că un document priveşte un interes protejat de o excepţie nu poate fi suficient pentru a justifica aplicarea acesteia din urmă. Riscul de a se aduce atingere unui interes protejat trebuie să fie previzibil în mod rezonabil şi nu pur teoretic. **Analiza pe care trebuie să o facă o instituţie publică sau o autoritate publică pentru a aplica o excepţie trebuie efectuată în mod concret.**[1]

Mai mult, în legătură cu dezbaterile pe marginea liberului acces la informaţiile publice, este de remarcat că, în anul 1996, un grup de experţi de diferite naţionalităţi a redactat un set de principii referitoare la securitatea naţională, accesul la informaţii şi libertatea de exprimare, cunoscute îndeobşte ca ***"Principiile de la Johanesburg"***. În esenţă, acestea urmăresc instituirea unei protecţii substanţiale pentru accesul la informaţie şi libertatea de exprimare, concomitent cu limitarea posibilităţilor autorităţilor de a restrânge exercitarea acestora, pe diferite considerente legate de interese de securitate. Două dintre aceste principii, relevante în context, ar fi:

- Principiul 12: ***"Un stat nu poate refuza categoric accesul la toate informaţiile privind securitatea naţională şi trebuie să stabilească prin lege categorii limitate şi particulare de informaţii care trebuie ţinute secrete pentru a proteja interese legitime de securitate naţională."***
- Principiul 13: ***"În toate legile şi deciziile privind dreptul de a obţine informaţii, va prima interesul public în cunoaşterea informaţiilor."***

Principiile de la Johanesburg nu constituie norme obligatorii, însă, oficiali ai Organizaţiei Naţiunilor Unite, ai Curţii Europene a Drepturilor Omului, precum şi ai altor organisme jurisdicţionale internaţionale, se raportează tot mai frecvent la acestea, considerând oportună transformarea lor în standarde[2].

2. Schimbări preconizate

Prezentul proiect vine astfel și completează Legea nr. 182 din 2002, publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 248 din 12 aprilie 2002, cu un nou alineat care consfințește principiul că **informarea cetățenilor asupra cheltuirii banilor publici** pentru scopuri care nu privesc securitatea națională, prin a căror divulgare se pot prejudicia siguranța națională și apărarea țării **este un drept consfințit de Constituția României** iar clasificarea acestor tipuri de informații ca secrete de serviciu reprezintă un abuz.

Secțiunea a III-a
Impactul socio-economic al proiectului de act normativ

1. Impactul macroeconomic

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

2. Impactul asupra mediului concurențial și domeniului ajutoarelor de stat

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

---

[1] Toate aceste informații sunt prezentate și în *Memorandumul cu tema: Creșterea transparenței și standardizarea afișării informațiilor de interes public adoptat de Guvernul României în 2 martie 2016. Memorandumul este disponibil la:* *https://www.gov.ro/ro/guvernul/sedinte-guvern/memorandumul-cu-tema-cre-terea-transparentei-i-standardizarea-afi-ari i-informatiilor-de-interes-public*

[2] Ghid practic pentru protejarea informațiilor clasificate, Serviciul Român de Informații. Ghidul este disponibil la: https://www.sri.ro/fisiere/protectia-inf-cls-ghid.pdf

3. Impactul asupra mediului de afaceri

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

4. Impactul asupra sarcinilor administrative

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

5. Impactul asupra întreprinderilor mici și mijlocii

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

6. Impactul social

Proiectul de act normativ va avea efecte benefice în ceea ce privește încrederea cetățenilor în autorități, prin creșterea transparenței și a responsabilizării celor implicați în cheltuirea banilor publici. Crearea unui parteneriat cu societatea civilă prin asigurarea unei participări mai intense a cetățenilor în "democrația participativă" prin asigurarea liberului acces la informații de interes public.

7. Impactul asupra mediului

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

Inițiator,

Deputat Liviu-Ionuț Moșteanu

Lista susținătorilor
Propunere legislativă pentru completarea Legii nr. 182 din 2002 privind protecția informațiilor clasificate

NR.	DEPUTAT/SENATOR	SEMNĂTURĂ	PARTID
1	Bogdan Rodeanu		USR

Lista susținătorilor
Propunere legislativă pentru completarea Legii nr. 182 din 2002 privind protecția informațiilor clasificate

NR.	DEPUTAT/SENATOR	SEMNĂTURĂ	PARTID
	Falcoi Nicu		USR

Lista susținătorilor
Propunere legislativă pentru completarea Legii nr. 182 din 2002 privind protecția informațiilor clasificate

NR.	DEPUTAT/SENATOR	SEMNĂTURĂ	PARTID
1	EUGEN TERENTE		USR
2	ALIN-GABRIEL APOSTOL		USR
3	PRUNĂ CRISTINA		USR
4	DANIEL BLAGA		USR
5	Vodoslu Benjamin		USR
6.	MOȘTEANU LIVIU-IONUȚ		USR.

Lista susținătorilor
Propunere legislativă pentru completarea Legii nr. 182 din 2002 privind protecția informațiilor clasificate

NR.	DEPUTAT/SENATOR	SEMNĂTURĂ	PARTID
	IVAN DAN		USR

Lista susținătorilor
Propunere legislativă pentru completarea Legii nr. 182 din 2002 privind protecția informațiilor clasificate

NR.	DEPUTAT/SENATOR	SEMNĂTURĂ	PARTID
1	Oprișoiu Horia		USR.
2	NEGOI REMUS		USR
3	RADU MIHAI		USR
4	SEBASTIAN CERMIE		USR
5	MUREȘAN CLAUDIU		USR.
6	Bob Virgil Marius		USR
7	Mizărescu Mondin		USR
8	VICOL COSTEL		USR.
9	CRISTI BEREA		USR
10	RAOUL TRIFAN		USR

SENAT
BIROUL PERMANENT
Nr. 1134
Data. 20.6.2023

ROMÂNIA
SENAT

Parlamentul României
Senat

Către: Biroul Permanent al Senatului

În conformitate cu prevederile art.92 alin (4) și ale art.95 din Regulamentul Senatului, republicat, prin prezenta, vă rog să luați act de faptul că subsemnatul, **Sergiu VLAD**, doresc să devin co-inițiator al intervențiilor legislative având număr de înregistrare la Senat:

- **B309/2023** - Propunere legislativă pentru eliminarea obligaţiei de a elibera bon fiscal la tranzacţiile efectuate cu cardul prin modificarea Ordonanţei de urgenţă 28/1999 privind obligaţia operatorilor economici de a utiliza aparate de marcat electronice fiscale.
- **B313/2023** - Propunere legislativă pentru modificarea şi completarea Anexei la Ordonanţa Guvernului nr.99/2000 privind comercializarea produselor şi serviciilor de piaţă
- **B317/2023** - Propunere legislativă privind efectuarea unor cursuri de prim ajutor de către salariaţi, precum şi drepturile şi obligaţiile angajatorilor şi, respectiv, ale statului în raport cu aceştia
- **B318/2023** - Propunere legislativă pentru modificarea art.34 din Legea nr.95/2006 privind reforma în domeniul sănătăţii
- **B355/2023** - Propunere legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr.448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap
- **B356/2023** - Propunere legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr.422/2001 privind protejarea monumentelor istorice
- **B383/2023** - Propunere legislativă pentru modificarea Legii nr.182 din 2002 privind protecţia informaţiilor clasificate

Cu deosebită considerație,

Sergiu VLAD